

Noms de Joaquim Nadal

«*Joaquim Nadal és un escriptor. Escriptor de gènere: el de la literatura testimonial. I en l'escriptor, l'historiador i el polític sempre hi són*»

Estrafet, manllevo el títol d'aquest escrit al darrer llibre de Joaquim Nadal, *Noms d'una vida*, en segell de Pagès editors. Un títol que ja ens deixa endevinar el contingut, i potser el gènere i tot, sobretot si coneixem la bibliografia de l'autor. Un autor que si bé és conegut bàsicament com a historiador i polític, no podem, en parlar-ne, deixar de referir-nos a l'escriptor, el corpus bibliogràfic del qual, molt considerable, bascula entre l'obra acadèmica i historiogràfica, per una banda, i la literària, per l'altra.

I en reivindico la figura, de l'escriptor Joaquim Nadal, també per una doble raó, perquè sovint la seva producció literària queda relegada per tots els seus llibres d'història, els del seu vessant acadèmic, i perquè no és escriptor de ficció, i en aquesta nostra cultura tenim tendència a qualificar d'escriptors sobretot als qui els en sabem llargs, de ficcions. Tant se val que la seva llengua literària, eina d'ofici, sigui més o menys sòlida i que hi excel·leixin més o menys, en les seves creacions. Narradors i poetes: escriptors.

Justament aquests seixanta-set noms que es compilen en setanta-sis escrits, d'extensió irregular segons que tractin el nom amb una aproximació personal de més densitat, com seria el cas de Miquel de Palol, Modest Prats o Raimon, o que el despleguin al voltant d'una sola idea, d'un tret caracterial o d'una aportació concreta, com seria el cas de Diana Garrigosa, Eva Serra o Jordi Pere Cerdà, amplien la nòmina dels llibres personals de Joaquim Nadal, tal com els definia el Dr. Joaquim Molas.

Nadal és escriptor. Escriptor de gènere. Actiu i actuant. El seu és el de la literatura testimonial, la que genèricament hem convingut d'anomenar "la literatura del jo", que li és un terreny molt planer en tota la seva varietat de registres, des de la biografia i l'autobiografia, amb títols com *Primer i segon llibre de família* (edicions privades), *Fent tentines per la vida*, *Entre el nen de carrer i el fill de casa bona* o *El que hem menjat? a casa*, entre altres; passant pels dietaris, amb *Dietari 2003*, *apunts d'un any electoral*; *Testimoni de càrrec*; o la crònica de viatges, que trobem a *Quaderns de viatges*, i on destaca "El meu viatge a Ítaca?", una prosa molt poètica.

Però no només. Els llibres personals de Joaquim Nadal són també de memòries i confessions, com *Històries d'alcalde*; *Girona, ciutat viva i de colors* o *Moments de Girona*, i de retrats literaris, com aquest que ens ocupa i dos que el precedeixen: *Vides amb nom* i *Noves vides amb nom*. I en tots aquests registres Nadal hi aboca records, confessions, opinions, anècdotes, anàlisis, crítiques i interrogants. I ho fa, acadèmic com és, amb un to no gens enfàtic, al contrari, amablement distanciat en el com i sempre contrastat en el què.

I és que en l'escriptor Joaquim Nadal, l'historiador i el polític sempre hi són. Però essent-hi, el seu Jo, com de Gaziel i Pla, és escrit, també sempre, amb voluntat literària, tal com ho demostra una prosa segura, sòlida, rica en lèxic i precisa en adjectivació. No són aquestes les traces que el defineixen, un escriptor? En escriure sobre persones que han estat i són presències intenses en la seva vida, "per simpatia, per afinitat, per coincidència cívica i política, per interès intel·lectual, per vincles professionals o emocionals, per amistat o per tot alhora" Nadal ens dona la mesura de la seva mirada, en el decorat cultural que aquests noms es mouen. Ens dona, en definitiva, el seu testimoniatge.

I, encara, a l'escriptor Nadal podríem aplicar-li les paraules de l'autor del *Glosari* quan diu "l'home de cultura, jo el conec immediatament davant el llibre. -Ni cal saber la seva manera d'entendre'l ni solament la seva manera de llegir-lo.- Em basta veure com el pren amb les mans".

Si tots els llibres potser hi responen, al que diu Zweig, és cert que *Noms d'una vida* ens defensa de l'inexorable revers de tota existència: la fugacitat i l'oblit. I ho fa amb una emoció no tan continguda com a la resta de llibres que el precedeixen. El lector sap trobar-hi el perquè.